

VASCO DA GAMA PORTUGÁLIÁTÓL INDIÁIG

Indiába tett utazásaival elősegítette, hogy Portugália világhatalommá váljék. Afrikát, a Jóreménység fokát megkerülve közvetlen tengeri útvonalat teremtett Nyugat-Európa és a Kelet között

Vasco da Gama, Vidigueira grófja, portugál tengerész új korszakot nyitott a világtörténelemben. Indiába vezető utazásait (1497–99, 1502–03, 1524) a történetírás pontosan dokumentálta. A portugálok nemzeti eposza (Luís de Camões: A Lusiadák) is az indiai felfedezőutakat beszéli el.

TEMPLOM, ERŐD, VASCO DA GAMA

Sines történelmi központjában az erőd falaival védve áll a keresztelőtemplom

„Vasco da Gama, hősszívű vezérünk,
kinek roppant vállalkozás a terve,
kit büszke és fenséges küldetés fűt,
s akinek mindig kedvez a szerencse...
...
Az ő parancsára megyünk most Keletre,
a földet látni mit az Indus öntöz.
Ő küld bennünket messze tengerekre,
hol a habok közt undok foka szökődös,
De úgy gondoljuk, már ideje lenne
– Ha igazság nektek nem közömbös –
Megtudni, kik vagytok, mily föld e táj itt,
s hogy Indiáról tudtok-e netán hírt.”

(Luís de Camões: A Lusiadák, I. 44–53.
Hárs Jenő fordítása)

A DA GAMÁK FÖLDJE

A sinesí erőd a kalóztámadásoktól védte a települést. Vasco da Gama apja – kapitányként – innen figyelte a tengerszegélyt. Ma a plázs fia nevét viseli (fent)

AZ ELSŐ NYUGHELY

Kochin, Dél-India. A nagy tengerészt, kormányzót díszsírhelyre, a templom padlózata alá temették (balra)

Vasco da Gama ifjúkoráról keveset tudunk. Annyi bizonyos, hogy 1460 körül született egy nemesi család harmadik fiaként. Apja, Estêvão da Gama, a délnyugat-portugáliai Alentejo tartomány óceánparti erődje, a sinesí vár kapitánya volt.

Sines 8000 lakosú halászáros Lisszabontól mintegy másfél óras autóútra. Tengerparti erőddel, kőolaj-finomítóval és kikötővel rendelkezik, de leginkább Vasco da Gama emléke hatja át minden szegletét.

A „legnagyobb luzitán” – ahogyan Camões nevezi őt eposzában – a polgármesteri palotában láthatta meg a napvilágot. Az utca, amelyben szülőháza áll, rögtön az erőd alatt nyílik.

A vár melletti Ermida de Nossa Senhora das Salas-kápolnában keresztelték meg a későbbi nemzeti

hőst. A szentélyt – melyet a monda szerint egy itt hajótörést szenvedett görög hercegnő alapított – Vasco da Gama újjátta fel.

A portugál flotta az ő vezetésével kelt útra 1497-ben, és első európaiként tengeri úton érték el Indiát, Calicut városát. A hazaút majdnem egy esztendeig tartott, de a portugálok bebizonyították, hogy tengeri út is vezet a mesés Keletre.

Vasco da Gama élete-hírve és halála is Indiához kötődik. 1524 karácsonyán maláriában vesztette életét délen, Kochin városában, s itt is temették el a Szt. Ferenc-templomban. 15 évig nyugodott ott, ám akkor maradványait Portugáliába szállították, s előbb Vidigueirában, majd onnan is tovább szállítva Lisszabonban kapott szarkofágot.

SZÖVEG ÉS KÉP: DUDDA ROLAND